

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.313/2024/21. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2025. február 13. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és 2025. február 27. napján kihirdette a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. május 16. napján kelt 29.B.1729/2011/1398. számú ítéletét terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú bíróság tájékoztatja a lefoglalt dolgok kiadásával érintetteket, hogy ha a lefoglalás megszüntetéséről és a dolog kiadásáról szóló határozat vagy a dolog átvételére vonatkozó felhívás, továbbá a vádemelés után a jogerős vagy véglegessé vált határozat közzésétől számított három hónapon belül nem veszik át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

terhelt1 I. r. vádlott érvényes lakcímmel nem rendelkezik.

Terhelt4 IV. r. vádlott lakcíme helyesen a tartózkodási helyeként megjelölt cím.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2024. május 16. napján kihirdetett 29.B.1729/2011/1398. számú ítéletével

Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b) pont),
- 12 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),
- 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),
- 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében (Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pont),
- 56 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§) és
- 9 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§).

Ezért öt halmazati büntetésül 1 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. Vele szemben 13.430.000 forintra vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, illetve az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról. Az I. r. vádlottat az ellene 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont) és 11 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345.§) miatt emelt vád alól felmentette

Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b) pont),
- 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b) pont),
- 11 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),
- 14 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),

- 3 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében (Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pont) és

- 95 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§)

Ezért öt halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette és előzetes mentesítésben részesítette. Vele szemben 950.000 forintra vagyonekőbzást rendelt el. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, illetve az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról. A II. r. vádlottat az ellene az ellene 10 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont), 10 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntetének kísérlete és 52 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345.§) emelt vád alól felmentette.

Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntetében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b) pont),

- 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntetének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont és (4) bekezdés b) pont),

- 11 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntetében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),

- 14 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntetének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),

- 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében (Btk. 342.§ (1) bekezdés a) pont) és

- 95 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§)

Ezért öt halmazati büntetésül 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 1 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztette és előzetes mentesítésben részesítette. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, illetve az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról. A III. r. vádlottat az ellene 10 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont), 10 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntetének kísérlete és 51 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345.§) emelt vád alól felmentette.

Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- 4 rendbeli bűnsegédként elkövetett csalás büntettének kísérletében (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont),
- 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében (Btk. 342.§ (1) bekezdés b) pont) és
- 13 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345.§).

Ezért öt halmazati büntetésül 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette és előzetes mentesítésben részesítette. Vele szemben 180.000 forintra vagyonek Kobzást rendelt el. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról. A IV. r. vádlottal szemben a bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk. 373.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont) és hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345.§) miatt indult eljárást megszüntette.

Rendelkezett a bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség összegéről és annak viseléséről.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség az I., II., III. és IV. r. vádlottak terhére a büntetéseik súlyosításáért, a szabadságvesztés büntetések tartamának felemelése és hosszabb tartamú próbaidők megállapítása végett fellebbezett.

[3] A III. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be jogorvoslati kérelmet.

[4] A II. r. vádlott és védője az ügydöntő határozat kihirdetésekor tudomásul vette az ítéletet.

[5] Az I. r. vádlott és védője, valamint a IV. r. vádlott és védője három munkanap fenntartását követően jognyilatkozatot nem tett, az elsőfokú bíróság ítéletével szemben fellebbezést nem jelentett be.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.420/2021/30. számú átiratában a bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket alaptalannak találta, a másodfokú felülbírálat elvégzésére tanácsülés kitűzését indítványozta a Be. 598. § (2) bekezdés alapján, egyben bejelentette, hogy nyilvános ülés kitűzése esetén azon nem vesz részt.

[7] Az ellentétes irányultságú perorvoslatokra tekintettel a másodfokú felülbírálat terjedelmére vonatkozóan utalt arra, hogy mindazon tényállási pontokban,

melyekben a bíróság Terhelt3 III. r. vádlott büntetőjogi felelősségét megállapította, a Be. 590. § (1), (2) és (10) bekezdései értelmében valamennyi vádlott vonatkozásában teljeskörű felülbírálatot kell elvégezni (1., 13., 18-20., 22-35., 37-42., 44-47., 52., 55., 57., 60-63., 66., 67., 69., 72-78., 80., 82-96., 98., 101., 102., 105-108., 110-122., 132-141., 144., 147. és 148. tényállási pontok), míg azon tényállási pontokban, ahol a törvényszék kizárólag I., II. vagy IV. vádlottak bűnösségét állapította meg, a Be. 590. § (3) bekezdésére tekintettel a másodfokú felülbírálat korlátozott terjedelmű (2., 4., 5., 9., 10., 15., 36., 43., 50., 51., 54., 56., 64., 65., 70., 71., 79., 81., 123., 125., 131., 146., IV/1/A-IV/1/F., IV/2-IV/4., VI. és IX. tényállási pontok).

[8] Kifejtette azt is, hogy figyelemmel arra, hogy az ítéletnek a részfelmentő, illetőleg az eljárás részbeni megszüntetéséről szóló rendelkezéseit az ügyész fellebbezésével nem támadta, e rendelkezések a másodfokú eljárásban nem bírálhatók felül, vonatkozásukban a Be. 590. § (8) bekezdése szerinti részjogerő beállt.

[9] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetőeljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le, hatályon kívül helyezést eredményező abszolút, illetőleg relatív hatályú eljárási szabálysértést nem vétett.

[10] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, beszerzett és megvizsgált minden olyan bizonyítékot, amely a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása kapcsán relevanciával bírt. A bizonyítékok okszerű és az iratok tartalmának megfelelő értékelésével hiánytalan és teljes történeti tényállást állapított meg, mely nem szenved a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt megalapozatlansági okokban, így az felülbírálatra alkalmas és a fellebbviteli eljárásban irányadó.

[11] A történeti tényállás egyedül a kijavítás szabályai szerint szorul helyesbítésre akként, hogy a 138. tényállási pontban (elsőfokú ítélet [348] pontja) Terhelt3 helyesen III., és nem II. r. vádlott.

[12] Azon tényállási pontok tekintetében, melyekben a másodfokú felülbírálat a korábban kifejtettek értelmében korlátozott terjedelmű, az ítéleti tényállás megalapozottsága a Be. 591. § (2) bekezdésének a) pontja alapján nem vizsgálható.

[13] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét kimerítően, magas színvonalon teljesítette, a tárgyalás anyagává tett bizonyítékokat egyenként és összeségében is értékelte. Behatóan ismertette I-IV. r. vádlottak vallomásait (ítélet [385]-[724] pontja), a már jogerősen marasztalt vádlott-társak vallomását (ítélet [725]-[808] pontja), a tanúvallomásokat (ítélet [809]-[836] pontjai), majd bemutatta az igazságügyi informatikai szakvélemény megállapításait és a szakértő tárgyaláson végrehajtott meghallgatásának eredményét (ítélet [837]-[852] pontjai). A törvényszék elszámolt azzal, hogy ítéleti tényállását miért I. és II. r. vádlottak vallomására, terhelt6, Terhelt16 és Terhelt9 vallomásaira, a tanúvallomásokra, a házkutatások során lefoglalt iratokra és az informatikai szakvéleményre, valamint az egyes tényállási pontok tekintetében a kölcsönigénylő ügyfél tanúként vagy gyanúsítottként tett vallomásaira, illetőleg a banki feljelentésekre és az azokhoz csatolt okirati bizonyítékokra alapította. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló

bizonyítékokat az egyes tényállási pontokra vonatkozóan is irathűen bemutatta (ítélet [906]-[2115] pontjai).

[14] Azon tényállási pontokat érintően, amelyekben a bíróság I-IV. r. vádlottak büntetőjogi felelősségét megállapította, részletes indokát adta annak, hogy milyen mérlegelő tevékenység útján jutott arra a végkövetkeztetésre, hogy a vádlottak a terhükre rótt bűncselekményeket elkövették. E körben alapvető jelentősége volt I. és II. r. vádlottak részbeni beismerő és egymást terhelő vallomásainak, melyeket – bár később a terheltek igyekeztek visszavonni – a bíróság helytálló indokok mentén az ítélezése alapjául fogadott el (ítélet [868], [877] pontjai). A törvényszék alaposan kifejtette azt is, hogy a bűnösségét tagadó Terhelt3 III. r. vádlott védekezését miért vetette el és állapította meg, hogy az általa megírt számítógépes program nem nyilvántartásra, hanem az iratok „kozmetikázására” szolgált, és hogy III. r. vádlott volt az, aki felesége, II. r. vádlott utasításai alapján a hitelígényleshez benyújtott hamis okiratokat elkészítette.

[15] A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak bűnösségére, a bűncselekmények minősítése az anyagi jogi szabályoknak megfelel, az alkalmazott Btk. megválasztása is helyes volt.

[16] Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a végkövetkeztetésre, hogy a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok I-IV. r. vádlottakkal szemben – alapvetően a tetemes időmúlásra tekintettel – végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabásával érhetők el. Ugyanakkor a kiszabott büntetések eltúlzottan enyhék, nem tükrözik megfelelően a vádlottak terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyát és az elkövetők társadalomra veszélyességét, továbbá az ügyben feltárható bűnösségi körülményeket, így a bíróság által kiszabott joghátrány egyik terhelt esetében sem felel meg a Btk. 80. § (1) bekezdésében meghatározott büntetéskiszabási elveknek.

[17] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket döntően feltárta, azonban azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte, e körben hivatkozott arra, hogy az értékelt körülményeknek érvelése szerint milyen jelentőséget kell tulajdonítani, illetve további súlyosító körülményként kérte figyelembe venni a vagyon elleni bűncselekmények köztudomású elszaporodottságát, valamint, hogy a vádlottak anyagilag kiszolgáltatott személyek kihasználásával valósították meg cselekményeiket.

[18] A kifejtettekre tekintettel a fellebbviteli eljárásban valamennyi vádlottal szemben hosszabb tartamú, megemelt próbaidejű szabadságvesztés büntetés kiszabását tartotta indokoltnak.

[19] Az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezésekkel egyetértett a II., III. és IV. r. vádlott vonatkozásában és álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I. r. vádlottat erre – figyelemmel az ellene indult további büntetőeljárásokra és az azokban jogerősen kiszabott büntetésekre – nem tartotta érdemesnek.

[20] Az elsőfokú ítélet egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó rendelkezéseit is törvényesnek látta.

[21] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 29.B.1729/2011/1398. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján akként változtassa meg, hogy terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottakkal szemben kiszabott büntetést a szabadságvesztés büntetés, illetőleg annak próbaideje tartamának lényeges felemelésével súlyosítsa.

[22] A III. r. vádlott védője a fellebbezése írásbeli indokolásában a bejelentett jogorvoslati kérelmet és annak irányát is fenntartotta. Az elsőfokú bíróság ítéletét az ügyfele tekintetében megalapozatlannak és iratellenesnek találta, álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból a törvényszék téves következtetést vont le.

[23] Hivatkozott a védence vallomására, melyben tagadta a bűnösségét és kifejtette, hogy a program lényegét illetően az nem került megcáfолásra, azzal ellentétes bizonyíték nem áll rendelkezésre, bár azt elismerte, hogy a II. r. vádlott tett ügyfelére terhelő vallomást, de ezt később módosította, a program pedig csak adatok nyilvántartására, az ügyfelek adatainak kezelésére szolgált, ezen túlmenően információja a cselekményekről a védencének nem volt.

[24] Álláspontja szerint a III. r. vádlott tudattartalmára vonatkozóan bizonyítás felvételére nem került sor, az ítélet nem tartalmaz olyan adatot, amely az elsőfokú bíróság által csak megalapozatlanul feltételezett tudattartalmat kétséget kizáróan alátámasztaná, de valójában az nem is került rögzítésre, a hamisításban való közreműködés pedig téves következtetés. Az indokolási kötelezettségének sem tett eleget a törvényszék kellő mértékben. A III. r. vádlott nem nyújtott segítséget bűncselekmény elkövetéséhez, így bűnössége sem állapítható meg.

[25] Az enyhítés körében kérte nyomatékkaal figyelembe venni, hogy a büntetlen előéletű vádlott 18 éve áll büntetőeljárás hatálya alatt, mely eljárás már önmagában méltánytalan hátrányt eredményez, sérti az „ésszerű idő” követelményét. Kérte ennek nagyobb nyomatékkaal történő megjelenítését.

[26] Ezen túlmenően pedig felhívta a figyelmet arra, hogy védence bűnsegédként követte el a bűncselekményeket, mely körülmény lehetővé teszi akár a kétszeres leszállást is, így pénzbüntetés kiszabására is lehetőséget látott.

[27] Mindezek alapján a részleges megalapozatlanság kiküszöbölésével és helyes következtetések levonásával elsősorban a III. r. vádlott felmentését, másodsorban a vele szemben kiszabott büntetés enyhítését kérte.

[28] A másodfokú bíróság az ügyben a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött ki.

[29] A nyilvános ülésen a III. r. vádlott védője fenntartotta a fellebbezése írásbeli indokolásában foglaltakat.

[30] Az I., II. és IV. r. vádlott védője a felszólalásában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

[31] A bejelentett fellebbezések nem vezettek eredményre.

[32] A III. r. vádlott és védője fellebbezésének irányultsága alapján az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) és (10) bekezdése alapján mindazon tényállási pontokban, melyekben a bíróság Terhelt3 III. r. vádlott büntetőjogi felelősségét megállapította (1., 13., 18-20., 22-35., 37-42., 44-47., 52., 55., 57., 60-63., 66., 67., 69., 72-78., 80., 82-96., 98., 101., 102., 105-108., 110-122., 132-141., 144., 147. és 148. tényállási pontok), valamennyi vádlott vonatkozásában teljeskörű felülbírálatot végzett el, mely kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartásának ellenőrzésére.

[33] Míg a fennmaradó további tényállási pontokban az I., II. és IV. r. vádlott vonatkozásában a Be. 590. § (3) bekezdésére tekintettel a másodfokú felülbírálat korlátozott terjedelmű volt, a megállapított tényállás megalapozottsága a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem volt vizsgálható, azonban a Be. 590. § (5) bekezdése alapján az ítéltábla itt is górcső alá vette, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során történt-e a Be. 607. § (1) és 608. § (1) bekezdésében, illetve a Be. 609.§-ában írt – az érdemi felülbírálat akadályát képező – hatályon kívül helyezéshez vezető eljárási szabálysértés, a bűnösségre vont következtetés okszerű-e, a bűncselekmény minősítése megfelel-e az anyagi jogszabályoknak, illetve vizsgálta a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket.

[34] A Be. 590. § (7) bekezdése alapján az ítéltábla mindezek mellett hivatalból felülbírált a Be. 671. §-a szerinti egyszerűsített felülvizsgálat alapját képező – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra, az előzetes fogvatartás és házi őrizet beszámítására, a lefoglalt dologra és a bűnügyi költségre vonatkozó – ítéleti rendelkezéseket.

[35] Az I., II. és III. r. vádlottakkal szemben hozott felmentő és a IV. r. vádlottal szemben az eljárást részben megszüntető rendelkezés vonatkozásában a részjogerő bejelentett jogorvoslati kérelmek hiányában beállt, azok a Be. 590. § (8) bekezdése alapján nem képezték a felülbírálat tárgyát.

[36] A perrendi szabályok vizsgálata során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság egyik vádlott vonatkozásában sem vétett a Be. 607. § (1) bekezdésében és a Be. 608. § (1) bekezdésében nevesített ún. abszolút eljárási szabálysértést, amely az érdemi felülbírálatnak akadályát képezte volna s nem történt az ügy érdemére kiható, a Be. 609. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott relatív eljárási szabálysértés sem.

[37] Az elsőfokú bíróság a Be. 164. § (1)-(3) bekezdésében írtakra is figyelemmel az ügyfelderítési kötelezettségének teljes mértékben eleget tett, a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat a III. r. vádlott védőjének érvelésétől eltérően egyenként és összességében is magas színvonalon értékelte, mérlegelése eredményéről az apró részletekre kiterjedően is számot adott.

[38] Ismertette a vádlottak védekezését, azzal érdemben foglalkozott, értékelte a volt terhelt-társak vallomását, a tanúvallomásokat, az igazságügyi szakértői véleményt, a beszerzett és eljárás anyagává tett okirati bizonyítékokat, egyenként és egymással összevetve is. A bizonyítékok vizsgálatát az eljárási szabályok megtartása szempontjából és tartalmi szempontból is elvégezte. Részletesen számot adott arról, hogy mely bizonyítékot és miért fogadott el, másokat mely okból és miért vetett el. Mérlegelése nem volt egyoldalú, abban szubjektivitás nem volt fellelhető, az értékelés, melyről számot adott, valamennyi az ügy megítélése szempontjából lényeges körülményre kiterjedt.

[39] A mérlegelő tevékenység mindig az elsőfokú bíróság feladata, a felülbíróló bíróság pedig ezt jogosult és köteles ellenőrizni, hogy az megfelelt-e a törvényi előírásoknak, a logika szabályainak és teljeskörű volt-e. A törvényen alapuló, irányadó gyakorlat értelmében megalapozott elsőfokú tényállás és az indokolási kötelezettség teljesítése esetén nincs lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére.

[40] A III. r. vádlott védőjének a fellebbezése a fentebb kifejtettek szerint valójában az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadta, melyben elsősorban a védenccé, a III. r. vádlott védekezését ismételte meg és új érveket az elsőfokú eljárásban már előadottakhoz képest, melyeket a törvényszék kellő módon értékelt, nem hozott fel.

[41] Az elsőfokú bíróság, úgy, ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is utalt, nemcsak a tényállás bevezető részében felvázolt szerepekből kiindulóan rögzítette a vádlottak egyes tényállási pontokban írt cselekvőségét, hanem minden egyes tényállás esetén külön-külön is megvizsgálta a rendelkezésre álló bizonyítékokat és azokból téves következtetések levonása nélkül tett megállapításokat. Kellő indokát adta annak, hogy a III. r. vádlott védekezését miért vetette el és állapította meg, hogy az általa megírt számítógépes program nem nyilvántartásra, hanem adatok hamisítására szolgált, és a III. r. vádlott a felesége, a II. r. vádlott utasításainak megfelelően elkészítette a hiteligényléshez benyújtott hamis okiratokat. A védő által hiányolt vádlotti tudattartalmat pedig már a tényállásban rögzítette a törvényszék, érvekkel alátámasztotta. Az ítéltábla a mérlegelés során kifejtetteket nem ismétli meg, azokkal teljes mértékben egyetért.

[42] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla megalapozottnak találta, az kiegészítést nem igényelt, mentes volt a Be. 592. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, az a Be. 591. § (1) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt, az mindössze elírás folytán, mint ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is utalt, annyiban helyesbítette a másodfokú bíróság a Be. 453. § (6) bekezdése alapján, hogy a 138. tényállási pontban Terhelt3 helyesen III. és nem II. r. vádlott.

[43] A törvényszék az ítélete meghozatalakor a bűncselekmények elkövetése idején hatályos büntető törvényt alkalmazta, melynek kellő indokát adta, ezen érvelését a másodfokú bíróság is osztotta.

[44] A megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést terhelt1 I., Terhelt2 II., Terhelt3 III. és Terhelt4 IV. r. vádlott bűnösségére, az általa megállapított minősítés is helytálló valamennyi bűncselekmény tekintetében.

[45] Az elkövetői alakzatok meghatározásakor sem tévedett, amikor a tettesi cselekményekhez igazodóan minősítette a vádlottak cselekvőségét bűnsegédként elkövetettnek, illetve az I. vádlott esetében 9 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége, a III. r. vádlott esetében pedig 3 rendbeli közokirat-hamisítás büntette vonatkozásában tettesi elkövetést állapított meg.

[46] A Btk. 80. § (1) bekezdése értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[47] Mint ahogyan a büntetékiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. Ezeket tehát nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés kiszabásánál. Az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése mellett kell megválasztani a vádlottal szemben az adott ügyben a büntetési célok elérését biztosító joghátrányt.

[48] Mindezek előre bocsátása mellett a jelen ügyben az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket részletesen ismertette és kifejtette azon álláspontját, hogy mely tényezőnek milyen jelentőséget tulajdonított. Az általa írtakat a másodfokú bíróság is osztotta, az csak minimális kiegészítésre szorult, melynek során rögzíteni szükséges, hogy további, a vádlottak javára szolgáló enyhítő körülmény az elsőfokú ítélet meghozatala és a másodfokú jogerős döntés között eltelt 9 hónapos időmúlás is, mely a vádlottaknak nem róható fel, illetve azon túlmenően, hogy hosszabb ideig álltak büntetőeljárás súlya alatt, az I., II. és III. r. vádlott esetében azt is értékelni kellett a javukra, hogy ennek azért is nagyobb a nyomatéka, mert előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben is voltak.

[49] Nem osztotta a másodfokú bíróság az ügyész azon érvelését, hogy a vagyon elleni bűncselekmények köztudomású elszaporodottsága a vádlottak terhére lenne értékelhető.

[50] Az 56. Bkv. III./11. pontja azt rögzíti, hogy a bűncselekmények elszaporodottsága súlyosító körülmény akkor, ha a köztudomás szerint az ügyben elbírált vagy ahhoz hasonló bűncselekmények száma (az elkövetéskor) a korábbi időszakhoz képest lényeges emelkedést mutat, vagy ha számuk az adott területen lényegesen magasabb volt az átlagosnál. Az elszaporodottság értékelést nyerhet statisztikai adatok hiányában is, ugyanakkor súlyosító körülménykénti értékelése szempontjából – amint arra a BK. vélemény is utal – az elkövetéskori időszak a meghatározó, melynek egyik alapvető oka abban keresendő, hogy időszerű büntető igazságszolgáltatás mellett a cselekmény szigorúbb büntetőjogi értékelése hatékonyabban járuljon hozzá a prevenciók célokhoz, ezzel a büntetőpolitikai célokat elősegítse. A jelen ügyben tapasztalható rendkívüli 15-18 éves időmúlás mellett azonban az elkövetéskori időszaki állapotok értékelése hiábavaló, ezért az elszaporodottság vádlott terhére történő értékelését a másodfokú bíróság elvetette.

[51] Nem értett egyet az ítéltábla azzal a felvetéssel sem, hogy súlyosító körülményként kellene értékelni azon körülményt, hogy a vádlottak anyagilag kiszolgáltatott személyek kihasználásával valósították meg a terhükre rótt bűncselekményeket, ugyanis az ügyész által hivatkozott hitelt felvevő személyek maguk is aktív résztvevői voltak a cselekményeknek, tudták, hogy nem megengedett módon jutnak a hitelhez, melyet mutat, hogy terheltként kerültek felelősségre vonásra az eljárásban, e cselekmények nem a vádlottak felbujtására valósultak meg, azoknak csak segítői voltak, az e körben betöltött, nagyobb nyomattal bíró szervező, irányító szerepük pedig külön értékelésre került.

[52] A büntetőeljárás elhúzódását pedig a jelentős időmúlástól elkülönülten értékelte a vádlottak javára a törvényszék, amikor arra utalt, hogy a vádlottak hosszabb ideig álltak büntetőeljárás hatálya alatt, mely értékelés megfelel a 2/2017.(II.10.) AB határozat iránymutatásainak. A büntetőeljárás elhúzódása ugyanis valóban, ahogy arra a III. r. vádlott védője is utalt, nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az észszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás is sértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró hatóság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a hatóság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak, mely jelen ügyben kétséget kizáróan tetten érhető.

[53] A vádlottak javára és terhére mérlegelhető fenti tények alapján a másodfokú bíróság a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések nemével és mértékével is egyetértett, mert azok meghatározásakor az elsőfokú bíróság figyelembe vette a vádlottak előéletét, a bűncselekmények elkövetésében játszott szerepét, a rendkívüli időmúlást, a büntetőeljárás jelentős elhúzódását és kellő figyelmet fordított a belső arányosság megjelenítésére is, nemcsak a jelen felülbírálatban érintett vádlottak, hanem a további elítélt vádlott-társak viszonylatában is.

[54] Mindezek alapján helyes döntést hozott a törvényszék, amikor a cselekményekben vezető, szervező szerepet játszó I. r. és II. r. vádlottal szemben szabta ki a leg súlyosabb szabadságvesztés büntetést, míg a kisebb szerepet betöltött III. r. vádlottal és

lényegesen kisebb számú bűncselekményt elkövető IV. r. vádlottal szemben enyhébb tartamú szabadságvesztés kiszabására látott lehetőséget.

[55] Ugyancsak törvényes a kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtásának próbaidőre történt felfüggesztése is, arra figyelemmel, hogy velük szemben a büntetés célja a végrehajtás nélkül is elérhető, a próbaidő tartamának a meghatározása is helytálló.

[56] A 8/2015. (IV. 17.) számú AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Btk. 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét és arról az ítéletben rendelkezzen.

[57] A Btk. 102. § (1) bekezdés értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. A büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét. Az ítélezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni [BJD 9986.], de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is [BH1983.221.]. A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják [BJD 8779.], de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembevétele tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti.

[58] Az elsőfokú bíróság e vizsgálatot valamennyi vádlott vonatkozásában elvégezte és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az I. r. vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességet mutatja, hogy ellene ugyanilyen vagyoni elleni és közbizalom elleni bűncselekmények miatt újabb büntetőeljárások indultak, melyekben jogerősen marasztalásra is került, ezen túlmenően pedig jelenleg is büntetőeljárás hatálya alatt áll, mely körülmények az előzetes mentesítésre való érdemességet kizárják, és a javára írható körülmények a büntetés végrehajtásának a felfüggesztése körében már kimerítő értékelést nyertek.

[59] A II., III. és IV. r. vádlottak vonatkozásában szintén helyesen ismerte fel a törvényszék, hogy a cselekmények elkövetésekor büntetlen előéletű vádlottak ellen újabb eljárás nem indult, felhagytak a bűncselekmények elkövetésével, rendezett életvitelt folytatnak, mely körülmények megteremtették vonatkozásukban az előzetes mentesítés lehetőségét.

[60] A kiszabott büntetések arányban állnak a vád tárgyává tett bűncselekmények konkrét tárgyi súlyával, igazodnak a bűnösség fokához és az elkövetők társadalomra veszélyességéhez is. Ezek a joghátrányok alkalmasak a Btk. 79. §-ában megfogalmazott általános és egyéni büntetési célok elérésére, szükségesek, de egyben elégségesek is az egyéni és az általános megelőzés megvalósításához, előmozdíthatják a társadalom tagjaiban a

jogkövető magatartást, ezért azoknak sem a súlyosítására, sem az enyhítésére nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság.

[61] Az I., II. és IV. r. vádlottakkal szemben elrendelt vagyonekobzás intézkedés is helytálló.

[62] A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a meghatározása, az I., II. és III. r. vádlottak vonatkozásában az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő szabadságvesztés büntetésbe történt beszámítása Ugyancsak törvényes.

[63] Az elsőfokú bíróság a lefoglalt bűnjelekről kimerítően és helytállóan a törvénynek megfelelően rendelkezett, az annyiban igényelt mindössze pontosítást, hogy lefoglalt bűnjelek kiadása kapcsán az elsőfokú bíróság nem hívta fel a lefoglalt dolgok kiadásával érintettek figyelmét a dolog átvételére nyitva álló határidő elmulasztásának következményeire, ezért azt az ítéltábla a Be. 321. § (5a) bekezdése szerinti tartalommal pótolta.

[64] A bűnügyi költség összegére és annak viselésére vonatkozó rendelkezés is törvényes.

[65] Az ítélet rendelkező részében megjelöltek szerint az ítéltábla pontosította a vádlottak Be. 561. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott, a Be. 184. § (2) bekezdés f) pontjában írt személyes adatait.

[66] Fenti indokokra figyelemmel az ítéltábla - a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - a Be. 605. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[67] Az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdése és a Be. 613. § (2) bekezdés b) pontja alapján akként rendelkezett, hogy a másodfokú eljárás során a kirendelt védők díjaként felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

[68] A másodfokú bíróság végzésével szembeni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2025. február 27. napján

dr. Szalai Géza

dr. Bíró Emese

dr. Szabó Ágnes Petra

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. május 16. napján kelt 29.B.1729/2011/1398. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.313/2024/21. számú ítéletével 2025. február 27. napján terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában jogerőre emelkedett.

Budapest, 2025. február 27. napján

dr. Szalai Géza

a tanács elnöke